పిడుగులు

మా అమ్మమ్మకు డజను మంది పిల్లలు - అరడజను ఆడా, అరడజను మగా ... ఆమె నిక్షేపంగానే ఉంది, ఇప్పటికీ. మా అమ్మకు అరడజనుకు ఒకరు ఎక్కువ - నలుగురు ఆడా, ముగ్గురు మగా... ఆమె కూడా మహా నిక్షేపంగా ఉంది.

మరి నాకూ!

ఇద్దరంటే ఇద్దరే పిల్లలు - ఒక ప్లస్సూ, ఒక మైనస్సూ ... నేను మాత్రం నిక్షేపంగా ఉన్నానని ధైర్యంగా చెప్పుకోలేను.

ఎంచేతంటే - మా అమ్మమ్మకూ, మా అమ్మకూ పుట్టింది పిల్లలు మాత్రమే, మరి నాకు మాత్రం పుట్టింది పిడుగులాయె! నేనెలా నిక్షేపంగా ఉండగలను.

దేశంలో కుటుంబ నియంత్రణ వారి పుణ్యమా అని ఇద్దరంటే ఇద్దరే పుట్టారు. ఏ డజనో, అరడజనో పిల్లలు అయి ఉంటే ఏ అడవుల్లోకో పారిపోయి ఉండేదాన్ని!

మా వారు టిఫిన్ చేసి తొమ్మిది గంటలకే ఆఫీసుకి వెళ్ళిపోయారు. మా నోము ఫలాలకీ టిఫిన్ అన్న పదార్థం పెట్టాలి కదా అని, ఇంటి బయటికొచ్చి - "ఏయ్ బబ్బీ! ఒరేయ్ కిన్నూ!!" అంటూ గొంతు చీలిపోయేలా పిల్చాను.

"ఆ పక్క కాంపౌండ్‌లో ఆడుకుంటున్నారక్కా!" అని చెప్పింది పక్కింటి పద్మ.

"కొంచెం పిలువు పద్మా!" అన్నాను.

ఆ అమ్మాయి రెండు నిమిషాల్లో తిరిగొచ్చి - "వాళ్ళు రారంట అక్కా! కాకరపూలు ఏరుకుని బండమీద పోసుకుని ఆడుకుంటున్నారు!" అంది.

ఎంత నిర్లక్ష్యం ఈ పిల్లలకి! వేలెడంత లేరు. నా కోపం నషాలానికి ఎక్కుతుండగా కాంపౌండు దగ్గరికి వెళ్ళి చూశాను. అక్కడ కాకరపూల (పున్నాగ పూల) చెట్టుకింద కూచుని కాకర పూల కాడల్ని మేళంలా నోట్లో పెట్టుకుని ఊదేస్తూ ఉన్నారు.

"ఏయ్ బబ్బీ! కిన్నూ! రండీ!" అంటూ గుద్దురిమాను.

ఈ దేశంలో తల్లిమీద బిడ్డలకి ఉన్న నిర్లక్ష్యం చిన్నప్పటి నుంచే వస్తుందనటానికి తార్కాణం మా పిల్లలే!

నన్నో పనికిమాలిన దాన్ని చూసినట్లు ఓ చూపు విసిరి 'వస్తాను ఉండమ్మా!" అన్నాడు కిన్నూగాడు.

"ఇదిగో ముందు అక్కణ్ణుంచీ లేస్తారా? తన్నులు కావాలా?" అన్నాను కోపంగానే.

'ఈ రాక్షసి వదిలేలా లేదురా' అన్నట్లు నావేపు ఓసారి చూసి – "ఓరే కిన్నూగా! పదరా పోదాం! ఇంట్లో ఆడుకుందాం పదా! " అంది బవ్వీ. ఇద్దరూ లేచి నిల్చున్నారు.

'మేమేదో దయతలచి వస్తున్నామే కానీ నీ అరుపులకీ, తన్నులకీ జడిసి మాత్రం కాదు సుమా!' అన్న ధోరణిలో నిదానంగా పూలనన్నింటినీ ఒళ్ళో వేసుకుని పెళ్ళి నడకతో బయల్దేరారు.

గబగబా ఇంట్లోకి వెళ్ళాను – వాళ్ళకి టిఫిన్లు రెడీగా ఉంచడానికి. రెండు ప్లేట్లలో చపాతీలూ, ఉర్లగడ్డ కూరా ఉంచాను. ఎలాగూ వస్తున్నారు కదా అని ఎదురుచూస్తూ కూచున్నాను. ఎంతకీ రారే! ఏమయ్యారు వీళ్ళు! అని మళ్ళీ వాకిట్లోకి తొంగి చూశాను. నిదానంగా చీమ నడకతో కాకరపూల రెక్కల్ని బుడగలుగా మార్చే ప్రయత్నం చేస్తూ వున్నారు.

"ఏం బిరిబిరీ నడవలేరా? లేక, రెండు అంటించాలా?" అన్నాను విసుగుతో.

"ఎందుకు అంటిస్తావు?" అన్నాడు కిన్నూగాడు. అదోలా నావైపు చూస్తూ.

వాడు నేర్చుకున్న మాటల్లో 'ఎందుకు?' అన్నది మొదటిది. ప్రతి మాటకీ ముందు దాన్ని ప్రయోగిస్తుంటాడు. వాడి 'ఎందుకు'కు సమాధానం చెప్పకుండా ఇద్దరి రెక్కలూ పుచ్చుకుని బాత్‌రూమ్‌లోకి లాక్కెళ్ళి చేతుల్ని శుభ్రంగా కడిగించి పళ్ళేల ముందు కూలేశాను.

"అయ్యో! చపాతీలేనా!" అంది నిరుత్సాహంగా బవ్వీ.

"ఎందుకు చేసినావమ్మా చపాతీలూ, నాకొద్దు!!" అన్నాడు కిన్నూగాడు.

"నోర్మూసుకుని తినండి!" అరిచేశాను.

"ఎందుకు తినడం!" అంటూ వాడు.

"నోర్మూసుకుని ఎట్లమ్మా తినడం!!" అంటూ అది.

"ఎందుకూ, ఎట్లా అన్నారంటే నాలిక్కోసేస్తాను – మీరు పిల్లలు కాదర్రా పిడుగులు! ఊ తినండి! తినకపోయినారంటే కట్టె తీసుకుని కూరుతాను!" అన్నాను పూర్తిగా అసహనంగా.

"మేము తినం అంటే కూరతాను అంటావు – రాత్రి నాన్న తినను అంటే ... పోనీ ఏం చేయాలో చెప్పండి అన్నావే! బతిమాలుతూ!" అంది బవ్వీ.

నిజానికి వీళ్ళని కాదు అనాల్సింది, వీళ్ళ బాబుని అనాలి ... తిండి విషయంలో ఆయన మహా చండశాసనుడు – ఇష్టం లేని తిండి వేలితో కాదుకదా కొనగోటితో కూడా తాకడు. పులి కడుపున పిల్లులు పడతాయా?

"ఈ పూటకి ఎట్లో ఒకట్ల సర్దుకోండర్రా!" అంటూ నేనే రాజీకి దిగాను.

"సరే, అయితే ఈ ఉర్లగడ్డకూర నేను తినను!" అంది బవ్వీ.

"నేను దీన్ని తినను" అంటూ కిన్నూగాడు.

అది 'తానా' అంటే, వీడు 'తందానా' ... ప్రతి విషయంలోనూ ఇంతే!

"మరి ఏం చెయ్యాలో చెప్పన్నా ఏడ్వండి!!" అన్నాను కోపాన్ని దిగమింగుతూ.

"ఆమ్లెట్ కావల్ల!!" అంది బవ్వి.

"నాకూ ఆమ్లెట్టే కావల్ల"

"చచ్చాన్రా దేవుడా!" అనుకుంటూ వంటింట్లోకి దూరాను ఉల్లిపాయల్ని తరిగేందుకూ. ఏమయితేనేం. పావుగంటలో రెండు ఆమ్లెట్లూ తయారుచేశాను. అప్పుడు బుద్ధిగా తిన్నారు పిడుగులిద్దరూ!

"ఏమ్మా సుమా! బావున్నారా?" అంటూ కొత్తగొంతు వినిపిస్తే బయటిగదిలోకి తొంగిచూశాను. ఎవరో లావుపాటి ఆవిడ. ఆమె ఎవరో నాకైతే గుర్తులేదు. కనీసం గొంతయినా గుర్తుపట్టలేకపోతున్నాను. కంచుగంటలా 'ఖణేల్' మంటోంది ఆమె కంఠం!

"ఆ బావున్నానండీ!" అంటూ బయటి గదిలోకి వచ్చాను. ఆవిడ ఆకారాన్ని పరిశీలిస్తూ. ఆవిడ ఎర్రగా బొద్దుగా ఉంది. మొహం కోలగా ఉంది. కళ్ళకి సోడాబుడ్డి కళ్ళజోడు పెట్టుకుని వుంది. మధ్యగా తీసిన పాపిటకి ఇరువైపులా తెలుపూ, నలుపు సమంగా ఉన్న జుత్తు ఉంది. పాపిట మొదట్లో పావుకిలో ఎర్రటి కుంకుమ అద్ది ఉంది. నుదుటిమీద అరకిలో కుంకుమతో పెద్ద రూపాయి కాసంత బొట్టు పెట్టి ఉంది. చిన్నటి ఎర్రపూవుల మధ్య నీలపు ఆకులున్న పసుపు చీర కట్టుకుని ఉంది. అదేరంగు జాకెట్టు వేసుకుని, చెవులకి పెద్ద పెద్ద రవ్వల కమ్మలూ, ముక్కుకి ఇరువైపులా బొటనవేలంతటి ముక్కెరలూ, మెడలో ఓ పది కిలోల కిమ్మత్తు కలిగిన రకరకాలయిన దండలూ వేసుకుని ఉంది. పెదాలకి ఏ నగలు అలంకరించటానికి వీలుపడదనేమో చిరునవ్వుని పులిమినట్టుంది. ఈమె ఈ జన్మలో కాకున్నా వెనక జన్మలోనైనా అందగత్తయి ఉంటుంది. అందుకే ఇంత లావులోనయినా పూర్వజన్మ అందం వీడనట్టు అనిపిస్తూ ఉంది. నిర్మలంగా నవ్వుతూ ఉంది – నేను గుర్తుపట్టనట్టు చూస్తూ ఉన్నా కూడా!

"నన్ను గుర్తుపట్టలేదు కదా! నేనమ్మా, కాంతాన్ని! మీకు చానా దగ్గిర బంధువునమ్మా! మీ మేనమామ నారాయణ లేడా ఆయప్ప మామ తమ్ముడు ఈశ్వరయ్య బామ్మర్ది చెల్లెలి ఆడబిడ్డనమ్మా! మీ మరిది రాఘవులు పెండ్లిలో నన్ను చూసినావు, మనిద్దరమూ ఒకే బంతిలో కూచ్చోని పక్క పక్కనే భోంచేసినాము కూడా!" అంది నవ్వుతూనే.

అమోఘమైన ఆమె జ్ఞాపకశక్తి మీద అపారమైన గౌరవం కలిగిందా క్షణంలో. వెంటనే ఆమెకు గోద్రేజ్ కుర్చీ వాల్చాను.

"టిఫిన్ తెస్తానుండండి!" అంటూ వంటింట్లోకి వెళ్తుంటే.

"వద్దమ్మా సుమా! ఇప్పుడే మా బావ వాళ్ళింట్లో టిఫిన్ తినేసి వస్తిని. ఎట్లా ఈ ఊరికి వచ్చినాను కదా అని మిమ్మల్ని చూసిపోదామని ఇట్ల వస్తిని... ఈ ఇల్లు మా బావ చూపించె... అన్న ఆఫీసుకి పోయినాడేమో కదా!" అంటూ నన్ను అక్కడే ఆపేసింది. నేను మరో కుర్చీలో కూలబడిపోయినాను.

ఆమె మాటలన్నిటికీ 'ఊ', 'అవును' లతో సరిపెడుతూ ఉన్నాను.

కొత్తవాళ్ళతో ఏమ్మాట్లాడాలో నాకైతే ఎప్పటికీ అర్థం కాని విషయం. బవ్వి, కిన్నూలు నాకు చెరోవైపు చేరి ఆనుకుని ఆవిడనే చూస్తూ ఉన్నారు.

"అమ్మా! ఎవరే!" అంది మెల్లగా బవ్వి.

ఏం చెప్పాలి నేను .... ఆమె చెప్పిన బీరకాయ పీచు బంధుత్వంలో ఆమెని ఏ వరుసతో పిలవాలని చెప్పనూ!

"నేను మీ పెద్దమ్మనమ్మా! పాపా! నీ పేరు చెప్పమ్మా! అంది నవ్వుతూ.

"నా పేరూ... బవ్వి, వాని పేరు కిన్నూ" అంది మొహంలో ఏ మార్పూ లేకుండా.

"అవి ముద్దు పేర్లేమో... అసలు పేర్లు చెప్పూ!"

"భవ్య దీని పేరు, కిరణ్ వీని పేరు" అన్నాను నవ్వు పులుముకుని.

"ఏం చదువుతున్నార్రా మీరిద్దరూ!" అంటూ బవ్విని దగ్గరికి లాక్కొని, కిన్నూగాని కోసం చేయి చాచింది. వాడసలే 'అమ్మకూచి'. నా ఒళ్ళోకి దూరుకున్నాడు.

"ఇప్పుడు చెప్పు, ఏం చదువుతున్నావూ ... ఫస్ట్ క్లాసా, సెకండ్ క్లాసా?"

"అంటే?" అంది బవ్వి – వింతగా ఆమెవైపు చూస్తూ.

"తెలీదా? ఒకటో క్లాసా, రెండో క్లాసా నువ్వు చదివేది?"

అయోమయంగా నావైపు చూసింది ఆవిడ.

"ఇంకా ఏం లేదక్కా ...అసలు బడికి పంపనేలేదు" అన్నాడు.

"ఇంత ఎత్తుంది బడికి పంపనేలేదా? ఎన్నేళ్ళూ?"

"దీనికి అయిదున్నర, వీనికి నాలుగేండ్లు" అన్నాను.

"మరింకేమ్మా ఈపాటికి పాప 'యూకేజీ', వీడు 'నర్సరీ' ఉండాల్సిందీ!"

"మా ఆయనకి కాన్వెంటు స్కూళ్ళంటే గిట్టవండీ!"

"అదేందమ్మా బలే విచిత్రంగా ఉందే! పిల్లలని ఇప్పట్నించీ ఇంగ్లీషు చదువులు చదివిస్తే గదా అంతో ఇంతో నేర్చుకొనేది. ఈ వయసు పిల్లోల్లకి ఎన్నెన్ని ఇంగ్లీషు రైమ్సు వస్తుండల్లా, ఏం కతా! కొత్తవాళ్ళు ఎవరన్నా ఇంటికొస్తే "ఏదమ్మా ఒక 'రైమ్' చెప్పూ!" అంటూనే పది రైములు వరసబెట్టి గడగడా వప్పజెప్పేయ్యల్ల, తెల్సిందా? మా పెద్దపాప ఆదిలక్ష్మి పిల్లలు ఇదే వయస్సువాళ్ళు. నోరు తెరిస్తే ఇంగ్లీషు పద్యాలేనమ్మా. ఏం తెలివితేటలో... అంత తెలివైన పిల్లల్ని నేను ఎక్కడా చూడలేదమ్మా!" అంటూ మురిసిపోతూ, చెప్పుకుపోతూ ఉంటే నాకు ఒళ్ళంతా జెర్రులు పాకినట్టు కంపరంగా ఉంది.

తన పిల్లలు ఇతరులకి తెలివితక్కువ వాళ్ళగా అనిపిస్తే ఏ తల్లికి మాత్రం బాధ కలుగదూ? నాకు అట్లాంటి బాధే కలిగింది. ఆ లావాటి మనిషిని బయటికి ఈడ్చేసి, పిల్లల్ని చావబాదుదు బాదాలనిపించింది ఆ క్షణంలో. 'నాగరికతా లక్షణాలలో నవ్వుతూ మాట్లాడటం అన్నది ఒకటి' అని ఎక్కడో మెదడులో గూడుకట్టుకుని

ఉండటం చేత ఆవిడ లక్షణంగా కుర్చీపైన కూచుని ఉంది, నేను లేని నవ్వుని పులుముకుని మాట్లాడుతున్నాను టీవీ ఎనౌన్సర్‌లా.

నిజానికి మా పిడుగులు గొప్ప తెలివితేటలు ఉండే పిల్లలు కాదుకానీ, తెలివి తక్కువ పిల్లలు మాత్రం కాదన్న విషయం నాకు తెలుసు. అయితే, అది ఇతరులకి ఎలా చెప్పడం! తప్పంతా మాదేనేమో ఇంత వయసు వచ్చినా వాళ్ళని కాన్వెంటు స్కూళ్ళకి పంపకపోవడం ... కనీసం ఒక్క ఇంగ్లీషు పాటో, పద్యమో నేర్పకపోవడం.

"ఇప్పటికయినా మించిపోయిందేది ఏమి లేదమ్మా సుమా! ఏదన్నా మంచి కాన్వెంటు స్కూలు జూసి చేర్పించండి! వీళ్ళు స్కూలుకు పోతే నీక్కొంచెం తీరిక దొరుకుతుంది" అంది కాంతమ్మ.

"ఆరేండ్లు వచ్చేదాక బళ్ళో చేర్పించను అంటాడక్కా! మా ఆయన" అన్నాను ఏమనాలో తెలీక.

"ఇదంతా చూస్తుంటే మీరు పాతకాలపు మనుషులు మాదిరి ఉన్నారమ్మా! ఇప్పుడు పిల్లల్ని పాడుచేస్తారు. పెద్దయినాక వీళ్లు మిమ్మల్ని తిట్టిపోస్తారు" అంది కాంతమ్మ అంతిమతీర్పు ఇస్తున్న జడ్జిలా.

ఆమెమాటల్ని కాదనలేకపోయినాను. ఓ అరగంట ఆమాటా, ఈమాటా మాట్లాడాక వెళ్ళిపోయిందావిడ.

మధ్యాహ్నం భోజనానికి మావారు వచ్చినప్పుడు ఆవిడ గురించీ, ఆవిడ అన్న మాటలు గురించీ చెప్పాను. అన్నీ విన్నాక – "మన పిల్లల చదువు విషయంలో నువ్వేం దిగులు పెట్టుకోకు. చదువుదేముందీ దానంతటదే వస్తుంది!" నింపాదిగా, సుష్టుగా భోంచేసి తృప్తిగా నావైపు చూస్తూ అన్నాడు.

అంతే ఈ మనిషి – ఈయన ఆదర్శాలూ, సిద్ధాంతాలూ, నాకెప్పుడూ అర్థం కావు. ఊరందరిదీ ఒకదారయితే ఉలిపిరి పిట్టది ఒక దారంట ... తక్కిన తల్లిదండ్రులు 'పిల్లల చదువులో' అంటూ ఎంతెంతో ప్రయాసపడుతూ ఉంటే... ఈ మనిషికి చీమకుట్టినట్టయినా లేదాయె మరి! అంతా నా కర్మ!!

"మనం 'మమ్మీ, డాడీ' అని పిలిపించుకుందామండీ పిల్లల్తో" అన్నాను ఓరోజు. అంతే 'ఖయ్'మని లేచాడు. "సుమా!" నీతల్లో మెదడనే పదార్థం ఉందా? ఉంటే అది ఆలోచించడం మానుకుందా? "అమ్మా! నాన్నా!" అనడంలో ఉన్న ఆత్మీయతా, ఆప్యాయతా 'మమ్మీ, డాడీ'లతో ఉన్నాయా" అంటూ ఎగిరెగిరిపడ్డారు.

ఆయనకు 'మమ్మీ డాడీ'లే కాదు, ఏ,బీ,సీ,డీలు పిల్లలకి నేర్పించడమన్నా అంత ఇష్టంలేదు. ఓసారి పలకలో ఏ,బీ,సీ,డీలు రాసి ఇచ్చాను. అది చూసి ఆయన, "ఇంగ్లీషు అక్షరాలు 26 మాత్రమే సుమా! సులభంగా నేర్చుకుంటారు. తెలుగులో ఏభై ఆరు అక్షరాలు ... వత్తులూ, దీర్ఘాలూ కలిపితే రెండువేలకు పైబడి ఉంటాయి. వీటిని నేర్చుకోవడం అంత సులభం కాదు అందుకే తెలుగు నేర్పు ... ముందు 'ఏబీసీ'లు నేర్చుకున్న పిల్లలు 'అఆ'లు నేర్చుకోవాలంటే ఇబ్బంది పడతారు...." అంటూ లెక్చర్ దంచేశాడు.

"కనీసం ప్రైవేట్‌కయినా పంపిద్దామండీ పిల్లల్ని!" అంటూ ఓ రాత్రి పడుకోబోయే ముందు మెల్లగా చెప్పాను. గుర్రుమని నావైపు చూశారు. "ఏదో ఓ పూట అట్ల అలవాటు కానీలేండి!" అన్నాను. ఏ మూడ్‌లో ఉన్నారో ఏమో గానీ 'ఊ' అనేశారు.

ఎట్టకేలకు ఓ శుభోదయాన బవ్వీని, కిన్నూగాణ్ణి ఓ ప్రైవేటులో చేర్పించి 'అమ్మయ్యా!' అనుకుని ఇంటికొచ్చేశాను. చాలా హాయిగా ఉంది మనసు, ఓ మంచి పనిచేసిన ఫీలింగు! అ ఆలతో పాటూ, ఇంగ్లీషు అక్షరాలూ, రైమ్సూ నేర్పించమని పదే పదే చెప్పి వచ్చాను. ఇంక ఎవరయినా కొత్తవాళ్ళు ఇంటికొస్తే 'ఝూమ్మని' రైమ్సు చెప్పండర్రా! అనేస్తే చాలు ... పిడుగులు చెప్పేస్తారు... 'ఆహా ఎంత తెలివయిన పిల్లలమ్మా! మీ పిల్లలూ, మేమెక్కడా ఇంత తెలివయిన వాళ్ళని చూడలేదు అనక చస్తారా!' అని ఊహించుకుంటూ నా మనసు ఆనంద తాండవం ఆడింది. ఇవన్నీ మావారితో చస్తే చెప్పకూడదని నిర్ణయించుకున్నాను.

ఉన్నట్టుండి వంటింట్లోకి ఘొళ్ళున ఏడుపు వినిపించింది. బయటికి వచ్చి చూద్దును కదా పిల్లలిద్దరూ పెద్ద పెట్టున ఏడుస్తూ వస్తూ వున్నారు. అయోమయంలో గుండెలు కొట్టుకుంటూ ఉండగా ఎదురెళ్ళి ఆత్రంగా "ఏం జరిగింది?" అన్నాను.

"అమ్మా! మరేమో ...ఊ ...ఊ" అంటూ బెక్కుతోంది బవ్వీ.

"చెప్పవే! ఏం జరిగింది?" ఆత్రంగా నేను.

"ఊ ... ఊ ... టీచరు కొట్టింది!" ఏడుస్తూ అంది.

"నిన్ను కొట్టిందా?" అడిగాను కిన్నూగాడిని.

"ఊహూ బవ్వీని కొట్టిందమ్మా!"

"మరి నువ్వెందుకూ ఏడవడం?"

"మరీ మరీ ... బవ్వీని కొట్టింది కాబట్టి!"

"ఎందుకు కొట్టిందే టీచరు?"

"టీచరు 'అ, ఆ' రాసిచ్చింది పలకలో ... నేను 'అ ఆ' రాస్తా ఉన్నాను. అయినా గాని కొట్టిందమ్మా!" అంటూ ఏడుస్తూనే చెప్పింది.

టీచరు ఎందుకు కొట్టిందో కనుక్కురమ్మని పంపాను పద్మని. వెంటనే కనుక్కు వచ్చిందా అమ్మాయి. "అ ఆలు తిరగేసి రాసిందట అక్కా! సరింగా రాయమంటే, 'నేను ఇట్లే రాస్తాను' అంటూ రాస్తా ఉంటే చిన్నగా కొట్టిందంట!!" అని పద్మ చెబుతోంటే నాకు కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. ఏం మనిషో! ప్రైవేటుకి వేసిన రోజే కొట్టాలా? ముందుముందు ఈ పిల్లల్ని ఎంత కొడుతుందో కదా అని నాకు మరీ ఏడుపు ముంచుకొచ్చేసి పిల్లలిద్దర్నీ హత్తుకున్నాను.

పిల్లలకి ప్రేమతో చదువు నేర్పాలనీ, పాఠశాలలన్నీ ప్రేమ మందిరాలలా ఉన్నప్పుడే పిల్లలకి చక్కటి విజ్ఞానం, మనో వికాసం కలుగుతాయని అపుడపుడూ మావారు అనే మాటలు జ్ఞాపకానికొచ్చాయి. అది సరేగాని, ఈ విషయం ఆయనికి తెలిస్తే నన్ను ఉప్పుపాతరవేయరూ, అధమం మాటలతో గుండెను చీల్చనైనా చీల్చేస్తాడు ... అని అనుకుంటూ ఉంటే కాళ్ళలోనూ, వెన్నులోనూ ఒకేసారి వణుకు ప్రారంభమైంది.

"ఒసే బఫ్వీ! మీ టీచరు కొట్టడమూ, నువ్వు ఏడవడమూ ఇవన్నీ మీ నాన్నతో చెప్పొద్దు!" అంటూ బుజ్జగించినట్టు చెప్పాను, మూరెడు గ్లాసుకి పాలిస్తూ.

"ఊ" అంటూ కొండపల్లి బొమ్మలా తల ఆడించింది. పద్మతో రెండు చాక్లెట్టులు తెప్పించి లంచంగా ఇచ్చాను పిడుగులిద్దరికీ.

మధ్యాహ్న భోజనానికి రాలేనని ఫ్యూన్‌తో చెప్పి పంపారు ఆయన. సాయంత్రం అయిదున్నర అవుతున్నట్టే వచ్చేశారు. ఆయనకి కాఫీ ఇవ్వడానికని వంటింట్లోకి వెళ్ళాను.

బఫ్వీ ఎప్పుడొచ్చిందో నా దగ్గరికి గుసగుసలతో "అమ్మా! నాన్నతో టీచరు కొట్టిందని చెప్పుదునా!" అంది రహస్యంగా. ఇదంతా కిన్నూగాడు కనిపెడుతూ ఉన్నాడు.

"వద్దే! అందుకే గదా! చాక్లెట్లు కొనిచ్చింది" అన్నాను.

"సరే!" అంటూ ఏమీ ఎరుగని దానికిమల్లే వెళ్ళిపోయింది – బయట గదిలోకి. కిన్నూగాడు కూడా తలాడించేసి వెళ్ళాడు.

నేనింకా కాఫీని గ్లాసులోకి పోస్తూ ఉన్నాను. బయటినుంచీ బఫ్వీ అంటోంది కదా! – "నాన్నా! నన్ను టీచరు కొట్టలేదు, నేను ఏడవలేదు" అని.

"ఓసి పిడుగా!" పళ్ళు నూరుకున్నాను.

"ఏంచమ్మా! టీచరు కొట్టకుంటే ఎందుకేడుస్తారు ఎవరైనా?" అంటున్నాడాయన– పసిపిల్ల ఏదో ఒకటి మాట్లాడేస్తుందిలే అని.

"అవున్నాన్నా! టీచరు కొట్టలేదు – బఫ్వీ ఏడవలేదు ... అమ్మ మాకు చాక్లెట్లు ఇవ్వలేదు... మేము తినలేదు!" అంటూ కిన్నూగాడు.

నేను దడదడలాడుతున్న గుండెలతో కాఫీ టీసుకువెళ్తే మావారు తికమకతో నావైపు చూశారు. నాకు నవ్వాలో ఏడవాలో తెలీదు. ఈ పిడుగులతో నాకు చావొచ్చింది.

చిట్టచివరికి అసలు విషయం వివరంగా చెప్పేసి తలవాచేలా చివాట్లు తినాల్సి వచ్చింది.

★ ★ ★

తన ఉనికిని తెలుపుకోడానికి అపుడపుడూ దేవుడు కరుణిస్తాడల్లే ఉంది. లేకపోతే పక్కవీధిలో బంధువుల ఇంటికి వెళ్ళడానికి సైతం ఒప్పుకోని మావారేమిటీ, కర్నూలులో ఉన్న మా అక్కయ్య ఉమను చూసిరావడానికి ఒప్పుకోవడమేమిటీ!

ఓ మూడు రోజులు ఆఫీసుకి సెలవుపెట్టారు మావారు. అందరం బయల్దేరాం. సాయంత్రం అయిదు గంటలయింది కర్నూలులో మా అక్కయ్య వాళ్ళిల్లు చేరుకునే టప్పటికి. బావగారు అదేదో ఆఫీసులో ఇంజనీరుగా ఉన్నారు. మంచి స్థితిగల కుటుంబం వాళ్ళది. అక్కయ్యకి ముగ్గురు పిల్లలు, పెద్ద పిల్లలు ఇద్దరూ మా పిడుగుల కంటే పెద్దవాళ్ళే. మూడోది కిన్నూగాడి కంటే ఏడాది చిన్నది.

"ఒరేయ్! మీ అనంతపురం ఆంటీ అంకులు వచ్చినార్రా!" మమ్మల్ని చూసి నవ్వుతూ. పిల్లలు ముగ్గురూ చుట్టుకున్నారు. ఐదు నిమిషాల్లో పిల్లలు అయిదుగురూ ఒక గ్రూప్‌గా, పెద్దలంతా ఒక గ్రూప్‌గా విడిపోయినాం. అక్కయ్య పిల్లలు వాళ్ళ బొమ్మలు చూపిస్తూ ఉంటే మా బవ్వీ, కిన్నూలు ఆనందపడిపోతున్నారు.

అక్కయ్య 'టీ' చేసి ఇచ్చింది. అప్పటికీ మా బావ ఇంకా రాలేదు.

"ఏమే సుమా! పిల్లలు ఏం చదువుతున్నారే!" అంది నవ్వుతూ పిల్లలవైపు చూస్తూ– అక్కయ్య.

నేను పాతపాటే పాడాను.

"ఇంత వయసొచ్చినా స్కూల్లో వేయనే లేదా!" అంటూ ఆశ్చర్యపోయింది అక్కయ్య.

"ఆరేండ్లలో పడుతానే బళ్ళో వేస్తాం వదినమ్మా!" అన్నాడు మా ఆయన నవ్వుతూ.

"ఏమప్పా! మరీ పాతకాలపు మనిషి మాదిరున్నావు! మా పిల్లలు చూడూ, సందీప్ సెకండ్ క్లాసూ, ప్రదీప్ ఫస్ట్ క్లాసూ, సుష్మ ఏమో నర్సరీ!" అంటూ చెబుతూనే పిల్లలు వేపు తిరిగి – "ఒరే సందీప్, ప్రదీప్ – మీ ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టులు చూపండ్రా ఆంటీకి, అంకుల్‌కూ –" అంది.

అంతవరకూ ఆడుకోవడంలో నిమగ్నమయి ఉన్న పిల్లలు ఇద్దరూ తమ బండెడు పుస్తకాల్నీ వెదకి ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టులు పట్టుకువచ్చారు.

మావారు ఓసారి వీటిని అలవోగ్గా చూసి పక్కన పేట్టేశారు. పిల్లలు ఎంతో ఆసక్తితో తెచ్చి ఇచ్చారన్న 'ఇది' కూడా లేదాయనకి. నేను వాటిని అందుకుని "వెరీ గుడ్! మంచి మార్కులు తెచ్చుకున్నారు. ఇట్లే మంచి మార్కులు తెచ్చుకుని పాసు కావల్ల!" అంటూ అభినందించి వాళ్ళిద్దరికీ ముద్దులు పెట్టాను.

'వాళ్ళు మంచి మార్కులు తెచ్చుకోకుంటే వదిలే వాళ్ళెవరు? పోయినసారి టెస్టుల్లో 'సి' గ్రేడ్ మార్కులు వచ్చాయి ఇద్దరికీ – ఆ రోజైతే నేను ఏడ్చేసినాను. అప్పట్నించీ శ్రద్ధగా ట్యూషన్నుకు పంపుతున్నాం. ఉదయం, సాయంత్రం ఆడుకోకుండా నేను దగ్గరుండి హోమ్‌వర్క్ చేయిస్తాను. ఇట్లా చేసినందువల్లే ఇప్పుడు 'ఏ' గ్రేడ్ మార్కులు వచ్చాయి ఇద్దరికీ!" అంటూ అక్కయ్య చెప్పుకుపోతోంది.

అక్కయ్యకి పిల్లల హోమ్‌వర్క్ జ్ఞాపకం వచ్చిందేమో 'ఒరేయ్! హోమ్‌వర్క్ చేస్కోండ్రా ముందు, ఇంక కాసేపటికి మీ డాడీ వచ్చాడంటే మీరు ఏ హోమ్‌వర్కు చేయలేదని మీ వీపు చీరేస్తారు. ముందు పుస్తకాలు తీసుకురండి!" అంటూ హుకూమ్ జారీచేసింది.

బవ్వీ, కిన్నూలతో ఆడుకుంటున్న పిల్లలు కిక్కురుమనకుండా లేచివచ్చి పుస్తకాలు ముందేసుకున్నారు. తనను కూడా తల్లి తిడ్తుందనుకుందేమో సుష్మా కూడా పుస్తకాలు తెచ్చుకుని కూచుంది. అయితే ఆ పిల్ల చూపులన్నీ బవ్వీ, కిన్నూల మీదే. బవ్వీ, కిన్నూలకి ఏమనిపించిందో లేచి వాళ్ళ దగ్గరకు చేరారు. అయోమయం చూపులతో

వాళ్ళని చూస్తూ కూచున్నారు. మధ్యమధ్యలో వాళ్ళు రాస్తున్నదేమిటో - అడిగి తెలుసుకుంటున్నారు.

అదంతా చూస్తుంటే మావారికెట్లా ఉందో ఏమోగానీ, నాకు మాత్రం అదోరకమైన బాధ మనసులో గూడుకట్టుకొంది.

"ఏయ్! బచ్చీ, కిన్నూ ఇట్రాండ్రా! వాళ్ళని హోమ్‌వర్కు చేస్కోనియ్యండి!" అంటూ మా పిల్లల్ని పిల్చింది అక్కయ్య.

నాకెందుకో కలుక్కుమంది గుండెలో - మావారు ఇదేమి పట్టించుకోనట్టు ఏదో పత్రిక చదువుకుంటూ ఉండిపోయారు.

ఓ గంట తర్వాత మా బావ వచ్చాడు. ఆయన ఓ చుట్టు లావయినాడు. పొట్ట బాగా ముందుకు వచ్చింది. అయినా, ఆయన ఇన్‌షర్ట్ చేసుకున్నందువల్ల బాగానే అనిపిస్తోంది. నవ్వుతూ ఆత్మీయంగా పలకరించారు మమ్మల్ని. మా పిల్లల్ని దగ్గరికి తీసుకోబోయారు. మా మొదటి పిడుగు ఆయన దగ్గరికి వెళ్ళింది. రెండో పిడుగు మాత్రం సిగ్గుతో నా చంకనెక్కాడు.

పిల్లల చదువు గురించి అడిగారు. మేము పాత రికార్డు వేశాం.

అపర పండితుడు, ఓనామాలు రాని పామరుల్ని చూసినట్టు ఓ తేలిక చూపు విసిరి - 'మీవి చాలా పాత పద్ధతులు - సానబడితేనే వజ్రమయినా ప్రకాశించేది.... అంటూ మినీ లెక్చరొకటి ఈ పామరులకి సోదాహరణంగా ఇచ్చేశాడు.

"పిల్లలు ప్రాణంలేని 'వజ్రవైఢూర్యాలు' కాదుగా సానపెట్టేదానికి!" అంటూ మావారు గొణిగారు.

మావారి వింత మనస్తత్వానికి నాకు చిరాకేసింది.

పామరులకి లెక్చరివ్వడం వరకే తన వంతయినట్టు మావారి గొణుగుడిని వినిపించుకోకుండా పక్కగదిలోకి దూరి బట్టలు మార్చుకుని లుంగీ బనియన్‌తో బయటకొచ్చాడు బావ.

మేము కొంచెం ఏమరుపాటుతో ఉండటం గమనించిన ప్లిలలిద్దరూ అల్లరి మొదలుపెట్టేశారు.

"అమ్మా చూడమ్మా! నా కోతి బొమ్మని తీసుకొంటున్నాడు" అని బచ్చీ, 'అమ్మా నా కారు బొమ్మ గుంజుకుంది చూడూ!' అంటూ కిన్నూగాడూ -

"ఇద్దో పిల్లలూ!' గలాటా చేయకూడదూ! అన్నయ్య వాళ్ళు చదువుకుంటున్నారు- డోంట్ డిస్టర్బ్ దెమ్!' అన్నాడు బావ చివరి వాక్యం అర్థంకాకేమో మరి, ఇద్దరూ ఒక్కసారి నన్నూ మావారినీ చిత్రంగా చూసి గప్‌చిప్‌గా అయిపోయినారు.

మాతో మాట్లాడటం వేస్టు అనుకున్నాడేమో ఓసారి మావేపు చూసీ, చదువు కుంటున్న తన పిల్లల దగ్గరకుపోయి కూచునీ, హోమ్‌వర్క్ చేయడంలో వాళ్ళకి సహకరిస్తూ ఉండిపోయాడు బావ.

అరగంట గడిచాక వాళ్ళ పిల్లల హోమ్‌వర్కు అయిపోయింది. అప్పుడు మాతో పిచ్చాపాటి మాట్లాడ్డానికి దగ్గరగా సోఫాలో కూచున్నాడు. ఉన్నట్టుండి "ఒరే సందీప్!

కమ్ హియర్! అంకుల్, ఆంటీలకి పోయెమ్ ఒకటి అప్పజెప్పరా!" అంటూ ఆజ్ఞ జారీ చేశాడు.

అంకుల్, ఆంటీ అని ఇరుగు పొరుగు వారిని పిలవచ్చు. మమ్మల్ని చిన్నాన్న, పిన్నీ అనాలనీ ఆయన ఎక్కడ గొడవ పెడతాడోనని నా భయం. థ్యాంక్ గాడ్! పరధ్యానంగా ఉన్నారేమో మరి..

"హూ హాస్ సీన్ ది విండ్ ..." అంటూ సందీప్ ఇంగ్లీషు పద్యం అప్పజెపుతూ ఉంటే, మావారూ, నేనూ గుడ్లప్పగించి చూస్తూ ఉండిపోయాం. వాడు చెప్పడం ఇంకా అయిపోయిందో లేదో వెంటనే, "ఒరే! ప్రదీప్! నువ్వు టేబుల్స్ (ఎక్కాలు) చెప్పరా!" అన్నాడు. తండ్రి చెప్పిందే తడవుగా మొదలుపెట్టి గడగడ అప్పజెప్పుతున్నాడు.

మా అక్కయ్య గర్వంతో పొంగిపోతూ నవ్వుతూ నన్ను, మావారినీ చూస్తోంది. మగపిల్లలు ఇద్దరూ అయిపోగానే సుష్మకు ఛాన్సిచ్చాడు బావ. అది 'ట్వింకిల్ ట్వింకిల్...' అంటూ ముద్దుముద్దుగా చిన్న పెదవుల్ని, చిన్న చిన్న కళ్ళనీ చిత్రమైన కదలికలతో నింపుతూ పాడింది. అంత తెలివైన పిల్లల్ని కనడం అక్కయ్య అదృష్టం అనిపించింది.

"ఏదమ్మా భవ్యా! నువ్వు చెప్పు!" అన్నాడు బావ.

ఎలా వినిపించిందో దానికి అదోలా చూసి 'నా పేరు బవ్వీ' అంది.

"సరేలే, కమాన్ టెల్‌మీ" అన్నాడు బావ.

"ఏంది పెదనాన్నా! తిక్క తిక్క మాటలు మాట్లాడతావు. నీకి మాట్లాడేది రాదా!" అంది.

నాకు తల కొట్టేసినట్టయింది. మా బావ మొహం చిన్నబుచ్చుకున్నాడు. అక్కయ్య నవ్వుతూనే చూస్తూ ఉంది. ఇంక మావారు సరేసరి ఆనందంగా పుల్కొ పుల్కొ చూస్తున్నాడు కూతుర్ని.

"ఏయ్ బవ్వీ పెదనాన్నతో అట్లేనా మాట్లాడేది" అన్నాను.

"మరి పెదనాన్న మాటలు నాకు అర్థం కాలేదు" అంది.

మావారు "అన్నా! పిల్లలకి అర్థంకాని భాషని తిక్క మాటలనే కదా అనుకునేది" అన్నారు. ఆయన చాదస్తం మీద నాకు భలే కోపం వచ్చింది.

"చిట్టీ చిలకమ్మా!" చెప్పవే అన్నాను.

"ఊహూ నేను చెప్పను - సిగ్గు"

"మా పిల్లలకి అట్లా సిగ్గుపడేది మాత్రం లేదు నాగరాజూ! ఎవరితోనైనా మాట్లాడుతారూ, రైమ్స్, టేబుల్స్ చెబుతారు... క్లాసుల్లో ఎప్పుడూ వీళ్ళే ఫస్టు! కాంపిటీషన్స్‌లో కూడా వీళ్ళే ఫస్టు.

భోజనం చేస్తున్నంతసేపూ పిల్లల చదువుల గురించే చెప్పాడు బావ. పెద్దవాడిని సైంటిస్టుగా, చిన్నవాడిని ఇంజనీరుగా, సుష్మాను డాక్టరుగా చేయాలని ఉన్నట్టు

చెప్పాడు. మావారు అన్నిటికీ 'ఊ..ఊ' అంటున్నారు. ఆయన మొహంలో ఏ భావాలు లేవు.

భోజనాలు అయినాక మా నలుగురికీ డ్రాయింగ్ రూములో పక్కలు వేశారు. నా మనసులో కొత్త ఊరన్న ఉత్సాహంకానీ, అక్కయ్య ఇంటికి వచ్చానన్న ఆనందం కానీ లేవు. మనసంతా అదోరకమైన వికారం! ఇంతటికీ కారణం మావారేనా ... మా పిల్లలా ... అక్కయ్య వాళ్ళ పిల్లల్లా నా పిల్లలు లేకపోవడమా ... బావ మావారిని తక్కువగా అనుకున్నాడేమోనన్న భావనా... అక్కయ్య నన్నూ, నా కుటుంబాన్నీ తక్కువ అంచనా వేసుకుందేమోనన్న ఫీలింగా ... ఏమో ... అన్నీ కలగాపులగంగా అయిపోయి ఉన్నాయేమో!

ఆయన సిగరెట్టు తాగుతూ బెడ్డుమీద కూచుని ఉన్నారు. పిల్లలు అలిసి పోయినారేమో అపుడే నిద్రపోయినారు.

"ఈ బవ్వీకి సిగ్గెందుకో అర్థమేకాదు. ఆ 'చిట్టీ చిలకమ్మా' రోజంతా చెవులు గింగురుమనేట్లు పాడేస్తూ ఉంటుంది. అక్కా బావల ముందు... ఇదీ... ఇంక ఈ పిడుగులకి ఇంగ్లీషు రైమ్సు నేర్పినా ఎవరిముందయినా చెప్పమంటే ఇట్లే తలవంపులు చేస్తారేమో... ఇద్దరూ ఇద్దరే?" అన్నాను. మరేం మాట్లాడాలో తెలీక.

అందుకాయన చిన్నగా నవ్వి ఓరకంట చూస్తూ ... "మనం పిల్లల్ని వస్తువులు మాదిరి చూడకూడదే! వాళ్ళేం యంత్రాలా? ఎక్కడపడితే అక్కడ ప్రదర్శించేకి. అట్లా పిల్లలతో ఎదుటివాళ్ళ మెచ్చుకోలు కోసరం పద్యాలూ, పాటలూ చెప్పిస్తే పిల్లల్ని ఆ స్థాయికి దిగజార్చినందుకు వాళ్ళని చూసి జాలిపడల్ల మనం!" అనేసి సిగరెట్టు తాగుతూ ఉండిపోయాడు.

ఏమిటో మంకు పట్టు మనిషి! ఆయన మాటలకి నాకు రక్త ప్రసరణ పెరిగి ఆయనకి వీపుచేసి పడుకున్నాను.

★ ★ ★

మరుసటి రోజు ఉదయం ట్యూషన్‌కూ, స్కూలుకూ వెళ్ళము. బవ్వీ, కిన్నూలతో ఆడుకుంటాము' అని పట్టుపట్టారు అక్కయ్య పిల్లలు. చెరీ ఒక దెబ్బవేసి తరిమాడు బావ. బలిపీఠానికి వెళ్తున్న గొర్రెపిల్లల్లా మోపెడు పుస్తకాల్ని భుజాలకు తగిలించుకొని వెనక్కి తిరిగి చూస్తూ మాకు 'టాటా' చెబుతూ వెళ్ళిపోయారు.

అంతే మావారు "మనం వెళ్ళిపోదాం!" అన్నారు.

"ఏం?" అన్నాను.

"ఇంకొక రెండు రోజులు ఇక్కడే ఉంటే... ఇదంతా చూసీ చూసీ, పిచ్చి ఎక్కుతుంది. అప్పుడు అనంతపురానికి కాదు వెళ్ళాల్సింది, నేరుగా విశాఖపట్నానికి" అన్నారు ఆవేశంగా.

అక్కయ్యకీ, బావకీ ఏదో 'టంగు టస్కు' చెప్పి, వాళ్ళని ఎట్లో ఒప్పించేసి అనంతపురానికి బయల్దేరినాము.

ఆటోలో వెళ్తుంటే అన్నాను.

"మీదంతా చాదస్తమండీ! పిల్లలకి చదువు ఎంత అవసరమో అక్కబావలకి బాగా తెలుసు! అందుకే ఆ పిల్లలు ఎంత బాగా చదువుకుంటున్నారో ..."

"నిజమే సుమా! చదువుకోనీ ... ఈ రోజు మనము ఉన్నామనీ ఆ పిల్లలు ఇష్టంగా ఇంట్లో ఉండాలనీ ఆశపడినారు ... కానీ, వాళ్ళని నిర్దాక్షిణ్యంగా దెబ్బలు వేసి బడికి తరిమినారు. ఆ పిల్లలకు తక్కిన అన్ని విషయాలకంటే చదువు ముఖ్యమనీ మీ బావ ఉద్దేశం! మనిషికి ఇతర ఆనందాలు ఉంటాయని ఆయన మరిచిపోయినాడు. అసలు ఆ పిల్లలకి బాల్యం అంటూ ఉంటుందంటావా? నా పిల్లలు అట్ల కాకూడదు. వీళ్ళకి బాల్యం ఉండల్ల. ఆడుతూ, పాడుతూ పెరగల్ల. ఉదయాలనీ, సాయంత్రాలనీ, వెన్నెలనీ చూసి ఆనందపడల్ల ... వాళ్ళ పిల్లలు చదివీ, చదివీ గొప్ప గొప్ప ఉద్యోగాల్లో చేరతారు, తలల్ని కంప్యూటర్లుగా మార్చేసుకుని డబ్బు సంపాదించే యంత్రాలౌతారు. నా పిల్లలు అతి మామూలుగా చదివి మనుషులవుతారు, మానవత్వం ఉన్న మనుషులవుతారు!" ఆయనలా చెప్పుకుపోతున్నారు.

నా కర్మ! ఈయన ధోరణి ఏమిటో ఈ జన్మకి అర్థం కాదు కదా!

(ఆహ్వానం - అక్టోబరు, 1994)